Ն. 4891 — 1882 ՄԱՐՏ 19 ՇԱԲԱԹ — 23 ԻՆՁԻ ԱՆՆ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՐՏ 31 ՇԱԲԱԹ — Ն. 4891

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ

Իսթանպոլ իչին սէնէլիկ մէճիտ 10
Ալիք այ „ 5
Իւչ „ „ 3

Թաշրաբար իչին մէճիտիյէ 10
ալիք այ „ 5
Բօսթա իւճրէթի պիզէ այիտ տիր-

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իչին սաթը 3 ղրշ
Իքինճի „ „ „ 2 ղրշ
Իւչիւնճիւ „ „ „ 1 ղրշ

30 ՓԱՐԱ.

Մասիսի Քարոզ

ՄԻՈՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՍ

Իրան սրբասքանչ գօնդրմահան իլանաթ ու իխթիսարաթն սաթը 5 ղրշ
Ամէնուպարար Կ. Պ. Փանոսեան խամինէ Խագիրը
Իսթանպոլտա, Դալաքատա Բէնդիչէնպիհ-պաղարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

١٢٩٨ ՄԱՐԹ ١٩ — ١٢٩٩ ՃԷՄԱԶԻ ԻԻԼ ԷՎՎԷԼ ١٢ — 30 ՓԱՐԱ.

ԻԽԹԱՐԱԹ

Էսարը Փարիսին պիրինճի ճիլտի էլլի պիր պուչուգ ճիւզտէ խիթամ պուլմուշ օլուպ, վէ իքինճի ճիլտին տախի 49 ինճի ճիւզի չըգմըշ տըր։

Թուճատան գըզլարըն տախի 8ինճի գրթաբ չըգմըշ տըր։

Իզմիտէ կազմարար վէ քիթապճը Տէր Ազարեան Յակոբ էֆէնտի տիւքքանընտա, կէրէք Տիւսթուր, կէրէք Էսարը Փարիս, վէ կէրէք Թուճատան Գըզլար պուլունմազտա օլտուղու կիպի, էկէր հաֆթա պէ հաֆթա պէտէլինի վիրմէք իւզրէ, Մանզումէ օգուտմազլըղը արզու իտէն օլուր իսէ, մահէլի մէզկուրա իտպէր վիրիլտիկինտէ, հէր կիւնքի նիւսխէյի կէօնտէրէճէկիմիզի իտպէր վիրիրիզ։

Մանզումէմիզին 3341ինճի, վէ 3434կիւնճիւ, վէ 3405ինճի, վէ 4455 ինճի նիւմէրօլարընդան, պիր զաթ իչին լիւզումու պուլունտուղունտան, իթիարընա Հիմմէթ իտիմէսինի ըէճա իթտիկիմիզ կիպի, պէ հէր նիւսխէսի իչին իւչէր ղուրուշ վիրիլէճէկինի տախի պէեան իտէրիզ։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Ա.ԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Ամթինա, 50 մարտ

Մալիեէ Նազրը Մ. Կայլիկա, 1882 սէնէսի պիւտճէսինի պու կիւն մէճլիսի մէպուսանընդան թէտգիգնտա թագտիմ էյլէտի։

Մէզքիւր պիւտճէտէ վարիտաթ	66,841,000
վէ մէսարիֆաթ	77,854,000
այըգ գալան	11,013,000

տրահմի ադտ օլունմուշ օլուպ, հէնուզ հիքիմէթ Թարաֆընտան տարֆ օլունմամըշ պուլունան 120 միլեօն ֆրանգըզգ իսթիգրազտան զարանճագ տըր։

Հիւքիւմէթ եօլարընդա Թամիրի իչին Եունանընդն միլլէթ պանգասը իլէ 20 միլեօն ֆրանգըզգ պիր խսթիգրազ ադտ էյլէմիշ օլուտուղու կիպի, էմմա վէ մէգրուչաթը պահրիեէ էյթիրասը զըմընտա դարիպէն 40 միլեօնըզգ պիր խսթիգրազ տահա ադտ օլունճագ տըր։

Պէրլին, 50 մարտ

Լանտթակ մէճլիսի, ասնր վէ գծն ուէրլինէբ Թարաֆտարը պուլունան մէպուսան միեանէսինտէ էմմէլէ գարարլաշընընընդ օլան քիրիսէ գանունամէսի լայիհասընը իքինճի գրաաթընտա գապուլ էյլէտի։

Սոֆիա, 50 մարտ

Կանէսինտէ վուղու պուլան պիր ճէմիյէթտէ, Ռուսիանընդն Սոֆիա ժէնէրալ գոնսուլոսու Մ. Հիթրովո, Զար Հազրէթլէրինէն, Ռուսիա էհալիսինէ Պոնա վէ Հէրսէք իսթիլալընա հեր նէ սուրէթլէ օլուր իսէ օլսուն իշթիրագընը գաթիէն Թաայեիպ իթմէքտէ օլտուղունու ալէնէն պէեան էյլէմիշ տիր։

ՏԱԼԻԼԻՑԷ

Գոսթամնի վիլայէթինտէ Գալեահրգ գայիմագամլըգը Ալի Բիզա էֆէնտիյէ,

Թրապզոն վիլայէթինտէ Խէվիեէ գայիմագամլըգը Սիւրմէնէ գայիմագամլըգը Խէվիեէ գայիմագամը սապգա Ղալիպ էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ սուր։

—

Զորլու Թարաֆլարընա եէրլէշտիրիլէճէք օյան մէհահիրլին իչին կէօսթէրիլէն արազիի թագսիմ իթմէք մէմուրիյէթիյլէ էրքեանը հարպիյէ գայմագամլարընդա եիւզ պաշըլարընտան իքի զաթքն պուքէրրէ մահէլլի մէզքիւրէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէտիքլէրի իշլիտիլմիշ տիր։

—

Էյէճլ իւլ թէտավի Պրուսահա կիտէճէք օյտուզլարընը տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազարդըմըզ մահքէմէյի թիճարէթի ըէյիսի էվվէլի սատատէթլու Շահպաղ էֆէնտի հազրէթլէրի պիր մահ միւտտէթի մէէզունիյէթլէ պու սապահ հարէքէթ իտէն վարօրլա ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

—

Զաթը հազրէթի շէհրիեարի իչին լիւզումի օյան քիթապլար, Պէյօղլունտա քեսին քիթապճը Լօրէնցտէն միւպաահա օլունմազտա պուլունտուղունտան, պու միւնասէպէթլէ միւմիսիյէհին մաղազատը իւզէրինէ զաթը հազրէթի շէհրիեարինին քիթապճրընը լէվհասը գօնուլարագ թէզէին իտիլմէսինէ միւսաատէ պույրուլտուղունու զաղէթլար եազըեօրլար։

—

Նէօղօս զազէթասը սահիպի իմ. թիեագ վէ պաշ մուհարրիրի Մ. Գարիտիսին եարալարը, հէր նէ գատար լաեըզը.լա դարանմամըշ իսէ տէ, էվվէլքի կիւնտէն իթիպարէն խրտմէթի պաշընտա տէվամէ պաշլամըշ, վէ քէնտիսի Գալաթա-Սէրայընա ճէլպ օլունարագ, իւզէրինէ սիրահ չէքէնէր իլէ եիւզէշտիրիլմիշ օլտուղունու Լա Թիւրքի եազըեօր։

—

Տիւեունու ումումիյէ մէճլիս իտարէսի, թահվիլաթը Օսմանիյէնին ուսուլու գայտը.լա, պունուն թէֆէրրուաթընտան օյան մուամէլաթը հիսաբիյէսի թէտգըգ էյլէմէք իւզրէ Մ. Էսկար Վ.Ինան, Մ. Բրէնքիրէր, վէ Մ.Մանգարտիտէն միւրէքքեպ պիր զամիսօն թէշքիլ էյլէմիշ տիր։

—

Իշպու բէնչէնպիհ կիճէսի սաաթ պէշ գարարլարընտա Պէյօղլունտա Աղա-Համամը ճատատէսինտէ Մէքթէպի Օսմանի ֆարսի խօճալարընտան Օսման էֆէնտի խանէսինէ կիտէր իքէն, մէճհուլ իւլ ահվալ տէօրթ շախս էֆէնտիի միւմիսիյէհին իւզէրինէ հիճուում իտէրէք, սատթը.լա բարա քէսէսինի ալըգ սավուշտուղլարը իշիտիլմիշ տիր։

—

Ֆար տիւ Պոֆօր զազէթասընդն տիւնքի նիւսխէսինտէ կէրիլմիշ տիւր.

Ռուսիա սէֆիրի Մ. Նօվիգօֆ թարաֆընտան սալը կիւնիւ Պապը Ալիեէ թագտիմ օլունան Նօթանընդն մաէլինի եազմըշ իտիք։ Սէֆիրի միւմայէյհ միմքին մէրթէպէ սէրիան ճէվապ վիրիլմէսինի ըիճա էյլէմիշ, վէ պունուն իւզէրինէ Պանգը Օսմանի պիրինճի տիրէքթօրու Մ. Ֆօրսթէր Պապը Ալիեէ տավէթ օլունարագ, պաշ վէքիլ բաշա հազրէթլէրի վէ խարիճիյէ նազընը Ասքմ բաշա, վէ Սէրվէր բաշա հազրէթլէրի զարաթը.լա միւզաքերէ էյլէմիշ տիր։

Պաշ վէքիլ Սայիտ բաշա հազրէթլէրի տէրհալ ճէվապ վէրիլմէք նէյնէթինտէ պուլունմուշ իսէ տէ, սօնրատան Մ. Ֆօրսթէր Մ. Նօվիգօֆուն նէզտինէ պիլ ազիմ, կէչէնտէ սէրայը հիւմանուն իլէ սէֆիրի միւմայէյհ պէյնինտէ միւզաքերէ օլունան լայիհանը տէվլէթի Ալիեէ Թարաֆընտան գաթիէն գապուլ օլունտուղունու խապէր վիրմէկէ մէմուր իտիմիշ տիր։ Նուգատար քի, Պապը Ալիին Թագմինաթա գարշըլըգ օլարագ կէօսթէրիմիշ օյան թէէմինաթը, իճապը հալտ եէրլէրինէ այնի տէրէճէտէ պուլունան տիկէր թէէմինաթ կէօսթէրէրէք, իթտպիլէ հապգը օլաճագ տըր։

Թատիլաթը մէզքիւրէ Պանդը Օսմանի իլէ տօղրուտան տօղրուտա իճրա օլունուպ, պանդա սախի իճրասընտան սօնրա, քէյֆիյէթի միւվէքքիլի պուլունան Բուսիա տէվլէթինէ իհպար իտէճէք տիր։ Թալեպ օլունան սայիր թատատիլաթն էհէմմիյէթի եօգ տուր։

Մ. Ֆօրսթէր պիրինճի միւլագաթընտա Մ. Նօվիգօֆու իդնատա մուվաֆֆագ օլամատըղընտան, միւզաքերթա տէվամ օլունմազտա խաուկինի զանն իտէրիզ։

Միւսաատէքի չարշէնպիհ կիւնիւ Լօնտրատա միւթէվէճճիհէն ազիմէթ իթմէսինէ միւսաատէ օլունտուղունտա պագը լէր իսէ, մէսէլէնին գարիպէն հալլ իտիլէճէկի մէմուլ օլունուր։

Շայիա գապիթինտէն օլարագ տէվրան իտէն պիր հավատիսէ կէօրէ, թագմինաթը հարպիէ մէսէլէսինի սուրէթի գաթիէտէ հալլ իթմէք իւզրէ, Մ. Ֆօրսթէր Մ. Թիւրնէր իլէ Բէթէրսպուրկա կիտէճէք իմիշ։

—

Կիրիտ մէճլիսի ումումիսի թարաֆընտան Պապը Ալիեէ տրզ ու ինհա օլունան պաղը մէվատ, ճէզիրէնին նիզամնամէսինէ մուվաֆֆագ օլմատըգլարընտան գապուլ պույրուլմամըշ տըր։

—

Տէվլէթի Ալիեէ, վէ Ավթրիա, վէ Սըրպիա, վէ Պուլղարիսթան գօմիսէրլէրինտէն միւրէքքեպ օյան հիւքիմաթը էրպաա գօմիսիօնու մարթքն եիկիրմի տէօրթինտէ Վիէննատա իճթիմա վէ միւզաքերէ էյլէմիշ տիր։

—

Լօյտնամ Ավթրիա վաբօր գումբանեատընը վաբօրլարընտան Օրօբա նամ վաբօր իլէ Մաճար գոնթլարընտան գոնթ Զաբէնրինօ, վէ գոնթ Ֆօրինինի Վարնա թարիգիյէ տիւն Տէրիսատէթէ մուվասէլէթ իթմիշ լէր տիր։

—

Թօբխանէյի ամիրէ թօր ֆապրիգասը ուսթա պաշըլարընտան Ինկիլիզ Մ. Շէլթոնուն էօհտէսինէ միրալայըգ բիւթպէսի թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

Պու զաթ թօր ֆապրիգասընտա 1867 սէնէսինտէն պէրու խըատէթ իթմէքտէ օլուպ, շիմտիյէ զատար բէք չօղ խըատմաթ էյֆա իթմիշ, վէ խայլիճէ չակիրա եէթիշտիրմիշ օլտուղու կիպի, պիր գաշ սէնէ էվվէլ մաքինալար հադգընտա տա. զարաթը.լա միւզաքերէ էյլէմիշ տիր։

Պու վէքիլ Սայիտ բաշա հազրէթլէրի տէրհալ ճէվապ վէրիլմէք նէյնէթինտէ պուլունմուշ իսէ տէ, սօնրատան Մ. Ֆօրսթէր Մ. Նօվիգօֆուն նէզտինէ պիլ ազիմ, կէչէնտէ սէրայը հիւմանուն իլէ սէֆիրի միւմայէյհ պէյնինտէ միւզաքերէ օլունան լայիհանը տէվլէթի Ալիեէ Թարաֆընտան գաթիէն գապուլ օլունտուղունու խապէր վիրմէկէ մէմուր իտիմիշ տիր։ Նուգատար քի, Պապը Ալիին Թագմինաթա գարշըլըգ օլարագ կէօսթէրիմիշ օյան թէէմինաթը, իճապը հալտ եէրլէրինէ այնի տէրէճէտէ պուլունան տիկէր թէէմինաթ կէօսթէրէրէք, իթտպիլէ հապգը օլաճագ տըր։

Թատիլաթը մէզքիւրէ Պանդը Օսմանի իլէ տօղրուտան տօղրուտա իճրա օլունուպ, պանդա սախի իճրասընտան սօնրա, քէյֆիյէթի միւվէքքիլի պուլունան Բուսիա տէվլէթինէ իհպար իտէճէք տիր։ Թալեպ օլունան սայիր թատատիլաթն էհէմմիյէթի եօգ տուր։

Մ. Ֆօրսթէր պիրինճի միւլագաթընտա Մ. Նօվիգօֆու իդնատա մուվաֆֆագ օլամատըղընտան, միւզաքերթա տէվամ օլունմազտա խաուկինի զանն իտէրիզ։

Միւսաատէքի չարշէնպիհ կիւնիւ Լօնտրատա միւթէվէճճիհէն ազիմէթ իթմէսինէ միւսաատէ օլունտուղունտա պագը լէր իսէ, մէսէլէնին գարիպէն հալլ իտիլէճէկի մէմուլ օլունուր։

Շայիա գապիթինտէն օլարագ տէվրան իտէն պիր հավատիսէ կէօրէ, թագմինաթը հարպիէ մէսէլէսինի սուրէթի գաթիէտէ հալլ իթմէք իւզրէ, Մ. Ֆօրսթէր Մ. Թիւրնէր իլէ Բէթէրսպուրկա կիտէճէք իմիշ։

—

Կիրիտ մէճլիսի ումումիսի թարաֆընտան Պապը Ալիեէ տրզ ու ինհա օլունան պաղը մէվատ, ճէզիրէնին նիզամնամէսինէ մուվաֆֆագ օլմատըգլարընտան գապուլ պույրուլմամըշ տըր։

—

Տէվլէթի Ալիեէ, վէ Ավթրիա, վէ Սըրպիա, վէ Պուլղարիսթան գօմիսէրլէրինտէն միւրէքքեպ օյան հիւքիմաթը էրպաա գօմիսիօնու մարթքն եիկիրմի տէօրթինտէ Վիէննատա իճթիմա վէ միւզաքերէ էյլէմիշ տիր։

—

Լօյտնամ Ավթրիա վաբօր գումբանեատընը վաբօրլարընտան Օրօբա նամ վաբօր իլէ Մաճար գոնթլարընտան գոնթ Զաբէնրինօ, վէ գոնթ Ֆօրինինի Վարնա թարիգիյէ տիւն Տէրիսատէթէ մուվասէլէթ իթմիշ լէր տիր։

—

Թօբխանէյի ամիրէ թօր ֆապրիգասը ուսթա պաշըլարընտան Ինկիլիզ Մ. Շէլթոնուն էօհտէսինէ միրալայըգ բիւթպէսի թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

Պու զաթ թօր ֆապրիգասընտա 1867 սէնէսինտէն պէրու խըատէթ իթմէքտէ օլուպ, շիմտիյէ զատար բէք չօղ խըատմաթ էյֆա իթմիշ, վէ խայլիճէ չակիրա եէթիշտիրմիշ օլտուղու կիպի, պիր գաշ սէնէ էվվէլ մաքինալար հադգընտա տա. զարաթը.լա միւզաքերէ էյլէմիշ տիր։

Պաշ

նու իշխէրէք, մէրգումու քէնտի նէզտինէ տավէթ իյլեր։

Թաճիր կիւղէլ վէ զայէթ սիւսլիւ պիր աթա սիւվար օլարագ, ըէյնսի միւշարիւէյհին մահէլլի մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իյլէյիպ, աթտան էնիպ, իւզէնկիսինի ուշագլարա աթարագ իշերի կիրեր, վէ իւշ տէօրթ սաաթ պօշա պէքլէտիքտէն սոնրա, ճանը սըգըլարագ, ըէյհին նէզտինէ կիրմէկէ իսրար իյլէտիկինտէ, միւշարիւէյհին, բէք մէշղուլ օլուպ, օլ կիւն քէնտիսինի գապուլ իյլէեէմէեէճէ. ճէկկինի ճէվապէն իշլէթտիքտէ, ավատէթ իթմէք իւզրէ տիշարը չըգար իսէ տէ, էթրաֆա պագըպ աթքը կէօրէմէտիկինտէն, ճանը սըգըլարագ, —Նէ՞րէտե պիզիմ աթ, տեյի սիւալ իթտիքտէ,

—Սիզին ա՞թ մը, էֆէնտի, ըէյհս Ահմէտ Վէֆիգ էֆէնտինին (մաալիմ օլտուղու վէճճ իւզրէ, միւշարիւէյհ օլ վագըթ հէնուզ բաշալըգ ըիւթպէսինի հայիզ տեյիլ իսի) էմրիյլե սաթըլըպ բարաը, սիզին ալանճագլըարընըզա վերիլսի, ճէվապընը ալը։

Վագաա պու բէք չարուգ իճրա օլունմուշ պիր թէտպիր իսէ տէ, ատալէթին իճրասը մագսէտիյլե շու թէտպիրէ միւրաճաաթ օլունմուշ օլմաղին, շայեանը թահսին տիր։

Պու ամէլլերինտէն տօլայը Ահմէտ Վէֆիգ բաշանընն իսմի պիր աղ զալիմ տեյու չըգմիշ իսէ տէ, միւշարիւէյհին բէքնամուսու պիր զաթ իտուկինի իզբարտահէր քէս միւթթէհիտ պուլունմուշ տուր։ Ումուրու իտարէտէն պաշգա հէր խուսուստա միւշարիւէյհին անճագ քէնտի նուֆուսունու եէօրիւթմէք իսթէմէքտէ օլտուղու հիսս օլունուր։

Թարիխտէ Սէյճուգլուտիմիյլէ թանընլմշ օլան էզմինէյի ատպըգա թիւրքլերինին սէնաեիտէ օլան մէհարէթի գէվգէլատէյերինին պիր շահիտի պէր հայեաթը մագամընտա [illegible] գալֆալըգ իլմինին տէրէճէյի թէրագդըսընը իզհար ու իսպաթ իթմէքտէ պուլունան Պրուսանընն եէշիլ ճամի նամ ճամիսինին թաամիրի խուսուսունտա բաշայի միւշարիւէյհ հազրէթլերի ֆէվգէլատէ զայրէթ վէ սէպաթ կէօսթէրմիշլեր տիր։

Մէզքիւր ճամինին գուպպէսի չաթլամըշ օլտուղունտան, պինանընն տիկէր գըսմընը գուրթարմագ իշին գալֆալար գուպպէյի եըղըպ եէնիտէն եաբմաղա իհթիեաճ հասըլ օլտուղունու պէեան իյլէմէքտէ, վէ պունուն իշին տէ 1,500 լիրա թալէպ իթմէքտէ իտիլեր։

Ահմէտ Վէֆիգ բաշա հազրէթլերի պունլարա գաթիէն ըէտտի ճէվապ վերմիքտէն սոնրա, հեր շէյին մէսուլիյէթինի քէնտիլերի իւզերլերինէ ալարագ, գուպպէնին տէօրթ թարաֆընտան տաեանագլար վերմիքտէն սոնրա, էթրաֆընա տէմիրտէն չէնպերլեր կէչիրթմիշ, վէ եարբըմշ օլան մահէլլէ դէնճ ադըատարագ, թամիրինէ մուվաֆֆագ օլմուշ, վէ հէմ տէ էսկինտէն սազլամ պիր հալէ կէթիրմիշ տիր։

Եայեանը տիգզաթ օլան նոգթարտան պիրի տէ շու տուր քի, Մ. Լէօն Բարվիյլ, սուլթան Մէհմէտի էվվէլ հազրէթլերինին Թիւրպէյի չէրիֆլերի իլէ Պրուսատա պուլունան ասկեր Թիւրպէյերին թամիրինտէ, բաշայի միւշարիւէյհ հազրէթլերի իլէ պէրապէր պուլունարագ, մինելի չինի եաբմանընն ուսուլինի քէչֆ իյլէեէպիրմիշ տիր։

Պրուսա վալիի լահբգը, նէ գատտար պիր մէմուրու տաիլ իսէ, օլ գատտար տա մահիր պիր էհլի գայէմ տիր։ Ահմէտ Վէֆիգ բաշա հազրէթլերի Ֆրանսըզ, Ինկիլիզ, վէ Ալման լիսանլարընտա պուլունան էն մէշհուր թէտթրօ օեունլարը թիւրքճէեէ թէրճէմէ իյլէմիշ օլուպ, հէյեէթի սէֆարէթի ֆէվգէլատտէնին Պրուսատա ազիմէթինտէ մէվգը յի սահանէյէ վաղ օլունան Շիլլերին Լէ Պրիկան նամ տրամընն թիւրքճէ թէրճէմէսի տաբի միւշարիւէյհ հազրէթլերինին ճիւմլեյի տարը պերկիւզիտէլերինտէն պուլունմագտա տը։

Ահմէտ Վէֆիգ բաշա աթիգ Լաթին վէ Եունան [illegible] չոգ էյի պիլմէքտէ օլտուղու կիպի, ատէիա պիր Բարիզլի կիպի Ֆրանսըզճա եազմագտա վէ թէքէլլիմ իյլէմէքտէ տիր։

Սուլթան Ապա Իլ Ազիզ խան հազրէթլերինին էսնայի սայթանթարընընն պիւեիւք գըսմընտա միւշարիւէյհ մաաղուլ գարշը օլուպ, Ռումելի–Հիսարտա վագը գոնաղընտա քիթապէթլէ իշթիղալ իտէրէք Լաֆոնթէնին վէ Մոլիէրին էսէրլերինի թիւրքճէյէ թէրճէմէ իթմիշ տիր, Ֆուրպերի տը Մագաբէնին թէրճէմէսի բէք շայեանը թահսին պուլունմուշ վէ Իսթանպոլ թէատրօլարընտա բէք չօգ տէֆալար իճրա օլունմուշ տուր։

(Գ. Ռէյհ–պ'Օյլան)

ՎԱՐԱԳՍ

ԷՍԻԼԷԻ ՍԻՒԼԱՄԷ

Իզմիտի Պօտուր օղլու Թոմմաճան աղանընն, պիր սուրէթի զայրի մէշրուատտա օլարագ, թահթը թէվգիֆա ալընտըղընա, վէ վէքեալէթնամէսի թատրոգ իտիլմէտիկինէ, վէ մուախխէրէն մահքէմէի իսթինաֆիյէ միւտտաիի ումումիլիկինէ վէրիլէն էմրի թէլէկրաֆի իզէրինէ, պիլ մէճպուրիյէ, վէքեալէթնամէնին թատրոգի եօլունա կիտիլտիկինէ տայիր, ճէրիտէի ֆէրիտէնիյինին 4899 վէ 4907 նօ. լու նիւսխէլերինտէ տէրճ պույուրուլան իքի զըթա վարագալարըմա գարշը, Իզմիտ միւտտաիի ումումի մուավինի վէ եա մուգավէլատ մուհարիրի, վէ եախօտ հէր իքիսի տախի ճէվապ վերմէք ազմը գավիսինտէ, վէ պինանէն ալէյհ ճէվապնամէ հազրէրլամագտա օլտուղլարը թարաֆըմըզա մէվսուգէն խապէր վերիմիշ, վէ խուսուսսա մէպուսունհանընն ճիհէթի հուզուգիյէսինտէ, թարաֆը տիկերին վէ քիչի օլուպ, քիչի եէմմ, վէ հաթթա վէքեալէթնամէյի թատրոգ իթմէտիքլերի կիւն, մուտին վէ մուհարիրի միւմիլէյհիմա իլէ պիրլիքտէ օլտուղունու իթիրաֆ իտէն վէ ճէրէյնէ դէհուէմ պէտէրինտէն մուտինին թահսիլաթընը, վէ թահրիրաթը մախսուսէսինի, բօսընճը դեն[illegible] նաֆ միւտտաիի ումումիլիկի գալէմինտէքի մէմուրու մախսուսունա թէսլիմ իյլէեէն Խաչիկ էֆէնտի տախի, խապէր վիրէնլէր միեանընտա պուլունմուշ իքէն, հէնուզ, տտաբը ֆիլիլէսի կէօրիլմէմէսի, միւճէրրէտ, գանղը թարաֆընը տուհէթէ օլտուղունու, թարաֆէյնի միւնազիրէյնին ֆէզլէքէի իթիրազաթ վէ էճվիպէսինտէն եագընէն անընտա եաճաղը աէրքեար պուլունան էֆէնտիրը ոտիլէ ամդնէն մուհարէմէ վէ մուախէզէսինտէն հիչ պիր վէճհէյէ գուրթուլամաեաճագլարընը թէեագուն իթմէլէրինտէն (բէք զիեատէ սահիհ վէ վազիհ պիր սուրէթտե անլամագ) իլէրի կէլտիկի մաղնուն տուր։

Հէր նէ հալ իսէ, վերէճէքլերի ճէվապընն չէքլինի, պիր միւտաէթ տահա թէֆէքքիր վէ թատավվուր իթմէլերինէ մանի օլմագ իսթէմտիկիմիզէն իսթիճալ իթմէյիպ, անճագ ճէվապ իթտըընտան շաեէտ սարֆը նազար իթմէմիշ իսէլէր, պունլար հազգընտա տախի աիշլինիպ պէրապէրճէ ճէվապ վերմէք իւզրէ, էսկիէի աթիէնին իրատընա իպթիտար օլունմուշ, վէ ճէվապ թէտարիքի իշին իսթէտիքլերի պատար թէմմոխ միւտէթէ բուի բիզա կէօսթէրէճէկիմիզ տէրքեար պուլունմուշ տուր։

ԷՎՎԷԼԱ

Լութֆիք Բաբազեանընն քեազիպ վէ շահիտ ղոր օլտուղունու իֆտատ իյլէմէսի, միւճէրրէտ, իքի եիւզ եէթմիշ պէշ լիրալըգ իպրանամէյի չիրիթմէք, վէ պինապէրին մահքէմէյի իսթինաֆ հուզուգ գըսմընտա, տէրտէսթի բույէթ պուլունան ճէհէրէր հուզուգ գաղանմագ խուլեասը.յա թէրթիպ վէ թատնի օլունմուշ պիր հիյլէ վէ սանիատան իպարէթ օլտուղունու պիլմէյօրլար մը։

ՍԱՆԻԷՆ

Ցիկէր թարաֆընն, եանի Պօտուր օղլու Սանիսան աղա իլէ հէնճիրէսինին իշպու սանիսյա թէշէպպիսատէն էվվէլ, պիտայէթ մահքէմէսի հուզուգ տայիրէսինտէ իգամէ իթտիքլերի շահիտլերին շահատէթի վագատը էպրանամէնին Լէճոտ նէմ խիլաֆը վագը օլտուղունու Թոմմաճան աղա ինտէ իթիրազ, պեեան իյլէմիշ օլմասընտան նաշի, շուհուտու մէրգումէտէն պիրիսինին նամուս տավասընա չըգըշմասը տախ, միւճէրրէտ, պիր եօլ իլէ, իպրանամէյի չիրիթմէք խուլեասընտան նէշէթ իյլէտիկի, վէ հաթթա, տավայը նամուս պէհանէսիյլէ, իպրանամէտէն տօլայը, եօլսուզ օլարագ՝ թէտզըգաթը խուլինտաղիյէ իճրասընա գըյամ օլունտուղտա, Թոմմաճան աղանընն բէտէրի Կարապետ աղա թարաֆընտան քէնտուսինէ (եանի Իզմիտ միւտտաիի ումումի մուավինի էֆ.է) վէրիլէն արզուհալտա, խուսուսու մէղքիւր Իսթանպոլ մահքէմէի իսթինաֆիյէսի հուզուգ գըսմընտա, իսթինաֆէն, տէրտէսթի թէտզիգ օլուպ, տէվայիրի իսթինաֆիյէ, վէ եախօտ մէհաքիմի ճէզաիյէ, պումագուլէ պաավէէ հուֆուֆէնէն բույէթինտէն դանուէնէն մէճմու օլտուղունա, վէ մէհաքիմինիզամիյէ թէշքիլաթը գանուունու մուվագգաթընն 65 ինճի մատտէսինտէ կէօսթէրիլէն ահվալէն զայրիսինտէ, միւտտաիի ումումիլէր պիլէ, հուզուգու ատիյէ տավալարընա միւտտիխլէ իտէմէյէճէքլերինէ տայիր պէեանը միւթալաա օլունտուղու, վէ ֆագաթ Խոջա իթմէտիքլերինտէն նաշի, Կարապետ աղանընն, Ամլիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ, թէլէկրաֆնամէ քէշիտէսիյլէ արզը շիքայէթ իթմէսի իւզերինէ, նէզարէթի ճէլիլէյի միշարիւէյհատան

«Կարապետ Պօտուրեանընն մի«բտտա միթէալլիգ տավասընընն «ճէզա մահքէմէսինճէ բույէթ ի«տիմէք իսթէնիլտիկինտէն շի«քեայէթ օլունույօր, պիթթահ«գըզ հէօքմիւ գանուունուն իֆտար «մանթլուպ տուր» տէյու քէշիտէ պույրուրան 1 Քեանունի էվվէլ 97 թարիխլի թէլէկրաֆնամէի ալի մուճիպինճէ իպրանամէ հազգընտա օլ վէճհէյէ տէվամը թահգըգաթտան, Պէլ Դեպո–ղյե սարֆը նազար էթտիքլերի, վէ շու սուրէթլէ, միւշէվվիգլերին մանթլուպու հասըլ օլմատըզը աճէ՞պա քէնտիլերճէ մալիմ տեկիլ մի՞ տիր։

ՍԱԼԻՕՆ

Պիր միւնվալը մատրուզ, իշպու պիրինճի սուրէթլէ, հուսուսու մանթլուպա վիսուլ միւէսսէր օլմատըզը, եանի իպրանամէ չիրիսիյլէմէտիկի ճիհէթլէ, տիկեր պիր հիյլէ օլարագ, Լութֆիկ Բաբազեանընն Դ–ըիեէ վէ շահիտ ֆեղլով օլտուղու վէ շուհուտու սայիրէ տախ, շահիտի մէրգումի Լութֆիք իլէ պէրապէր, եախօտ մէրգումատան սոնրա, մագամը շահատէթտէ վաղը իմզա էթմիշ օլտուղլարը տէսիսէսինէ գըյամ օլունտուղու.

---

(192)

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

Պէսլիմ օլտու . . . – տէտի մէրգումա։

Մէրգումէ մարապետ պունու սէօյլէտիկիյլէ պէրապէր, էօլիւնիւն կէօզ գաբագլարընը տա դաբաթմագտա, էլլերինի եօղրանընն ալթընա սոգմագտա, վէ սինէսի իւզերինէ տախի պիր խաչ վաղ իյլէմէքտէ իսի։

Պատէհու ճէնազէնին պաշը իւզերինտէ ասըլը օլան եաֆթաեը աշաղը ալտը։

Օլ վագըթ Ժան Բընօ, արթըգ քէնտիսինին չըգմասը լազըմ կէլտիկինի հիսս իյլէտի։

Մէրգում սեաղա գալդը, վէ զաթէն պիր հիւանի ճէմալէ մալիքէ պուլունան զէվալլէնընն, օլ տագըգատա իսէ մսամօր քէսիլիպ վէ էշքեալը պիւթիւն պիւթիւն տէյիչիմիշ օլան լէհճէսինէ սօն տէֆա օլարագ պիր տահա պագտը, վէ թապիաթիյլէ եաշարմըշ օլան քէնտի կէօզլերինի սիլտի, մարապետ քէմալի հիւրմէթ իւզրէ սէլամլատը, վէ սալօնատան տիշարը չըգարագ, տիրէքթօրուն օտասընա կիթտի։

Ցիրէքթօր մէրգումա կէօզ իշարէթիյլէ պիր սանտալիյէ կէօսթէրտի, վէ նէ իսթէտիկինի սիւալ իյլէտի։

—Էֆէնտի, – տէտի մէրգումա, – զաթէն թանընմագտէ օլտուղում պիր գատընը կէօրմէեէ կէլտիմ իսէ տէ, զէվալլընընն թէսլիմի բուհ իյլէմէսի վագթինէ թէսատիւֆ իթմէքլիւք պէտպախթըղընա նայիլ օլտում. . . – զանն իտէրիմ քի մէրգումէնին քիմէսի պուլունմագտէ օլմատըզը կիպի, տիկեր աճըեբպ տա զայրէթինի չէքճէք պիրիսի տախի պուլունմատըզընտան . . . – սէվապմա, պիչարէնին, լաեըգը վէճհ իւզրէ տէֆն իտիլմէսինի նիյեէթ իթմիշիմտիր. վէ լազըմ կէլէն մէսարիֆաթը տա չէքմէքլիկէ հազըր պուլունմագտաերմ. . .

—Սէօյլէտիկինիզին իճրասը բէք գօլայ տըր, էֆէնտի, ֆագաթ, ճէնազէճէ նիզամընտան պուլունան թահգըգ ու թատրոգ իճրա օլունմազտան էվվէլ, նէ սիզ վէ նէ տէ պէն, հիչ պիր չէյ եաբամաեըզ... չունքի մէգքիւր մէրասիմին իճրասը լապիա տուր . . .

—Բէք ալէա, էֆէնտի . . . — իմոի, օլ պապատ նէ՞ եաբմագլըզըմ իգթիզա իթմէքտէ տիր։

—Զաթընըզ եարբն կէլմէլիսինիզ. . . վէ մէղքիւր ճէնազէի թանընըզընըզ թատրոգ իթմէլիսինիզ. . . վէ միւրաաբընըզ տա հէր նէ իսէ պէլտիրմէլիսինիզ, իշթէ օլ վագթի, միւրաաբընըզ հասըլ օլուր. . . – պու ճիւմլէ իլէ տախի, չունմիտէն ճէնազէխանէեէ ինմէլի, վէ մէեմուրու մախսուսունա, էվվէլինտէն, մէղքիւր էօլիւնիւն սահիպի պուլունտուղունու, վէ տէֆն իտիլէճէկինի ինթաբ իյլէմէլիսինիզ քի, մէքթէպի թըպպիյեէ չակիրտանընա վիրմէսինիզէ . . . – վէ իգթիզա իսէն քէֆէն վէ սայիրէ մէհարիֆաթը իշին տախի, մէրգում իլէ կէօրիւշիպ սէյլէշմէլիսինիզ։

—Էֆէնտի, հիմմէթ իտիպ տէ պէնտէնիզի, մէղքիւր ճէնազէ օտասընա կէօնտէրիրմիսինիզ։

—Բէք ալէա։

Ցիրէքթօր չընըզբաղը չալարագ պիր ուշագ չաղըրաը, վէ մէրգումա, մոհէլլի մէղպուրա կէօթիրմէսինի էմր իյլէտի։

—Իմոի, էֆէնտի, եարբն կէլէճէկիմ, էօյլէ տէյի՞լ մի, – տէտի Ժան Բընօ։

—Էվվէթ, էֆէնտի, եարբն թէշրիֆ իտինիզ տէ, իճապը իճրասընա պագըլըը։

Ժան Բընօ մէրգումա, եիւզիւք հագգընտա հիչ պիր լագըրաը աչմատը։

Զիւնքի մէրգում, խասթախանէտէ վէֆաթ իտէն պիր տէմին իւզերինտէ պուլունան միւճէվհէրաթա տայիր հիչ պիր չէյին, հիչպիր ապրատպա վէ տօսթունա վիրիլմէյիպ, իլլա խասթախանէեէ գարմասընընն նիզամընտան օրմասընը պիլմէքտէ իսի։

Ֆագաթ, մէրգում օլ պապատ քէնտիսինին նէ թարիգ թութաճաղընը պիլմէքտէ վէ գուրմագտա իսի։

Մէրգում սեասիզճէ քէնտույի ճէնազէխանէեէ կէօթիւրմէքտէ օլան ուշաղընն արգասը սըրա կիթտի։

92

Ժան Բընօ իլէ մէրգում ուշագ ճէնազէ օտասընտան իշերի կիրարլեր։

—Բիէր, – տէտի մէրգում ուշագ վէ եախօտ պէքճի, իրի պոյլու օլուպ, վէ խասթա պէքճիլերի թարղընտա պիր էլպիսէ կիյինմիշ օլան, վէ էօնիւնտէ դապա պէզտէն պիր բէշտիմալը պուլունան պիր մէէմուրա, – տիրէքթօր էֆէնտինին էմրի իւզրէ, պու էֆէնտիեի սանա կէթիրտիմ, չիւնքի պիր ճէնազէ հազգընտա սէնին իլէ կէօրիշճէք իմիշ։

—Շիւբհէսիզ օլարագ, տիւնքի կիւն էօլէնլէրտէն պիրի հագգընտա օլմալը տըր . . . էօյլէ՞ մի, – տէյի սիւալ իթտի մէրգում մէէմուր, – նէ՞ իտի մէվթանընն իսմի։

—Թայը, պէնիմ գօնուշմագ իսթէտիմ էօլիւ, պու կիւն, տահա շիմտի էօլիւ, վէ Սէն–Վէնսան–Բօլ սալասընտա պուլունմագտա տըր, – տէտի Ժան Բընօ, –հէնուզ մէղքիւր ճէնազէ պուրաեա կէօնտէրիրիպ սիզէ թէսլիմ իտիլմէմիշ տիր . . .

Պիր տէ պու հէնկեամանէ, իքի նէֆէր խասթա պէքճիլերի, դօճա պիր չարշաֆա սարբըմշ օլաուղու, վէ պիր քէշկերէ իւզերինէ վաղ իտիլմիշ պուլունտուղու հալտէ, պիր էօլիւ կէթիրտիկէր։

Մէրգուման խասթա պէքճիլերինտէն պիրի, ճէնազէ մէէմուրունա պիր պիկէթ թագտիմ իթտի։

—Իշթէ սէտիկինիզ ճէնազէ պուլմալը տըր . . . – տէտիքտէն սոնրա մէրգում, եիւքսէք սէս իլէ,

—Գլէր Գօնշան, – տէյի օգուտու, վէ, պո՞ւմու տուր իսթէտիկինիզ, տէյի սիւալ իյլէտի։

—Էվվէթ, պու տուր, – տէտի Ժան Բընօ։

Խասթա պէքճիլերի, Գլէր Գօնշանընն ճէսէտինի, տէմիրտէն մասմալ վէ եէրլի վէ դաբագլը պիր նէվի թաբութ իչինէ ինտիրիպ վաղ իթտիքտէն սոնրա տիշարը չըգըբլար։

Բիէր Ժան Բընօ իլէ եալընըզ գալտըգտա, մուվագգաթ սուրէթտէ քէֆէն կիպի ճէնազէեէ սարբըմշ օլան չարշաֆը չէքիպ չըգարտը, վէ չըս չըպլագ մէվթաեը Ժան Բընօեա կէօսթէրէրէք,

—Նա՞սըլ, թանընմագտա՞մբընըզ, սիզին թայէպ իթտիկինիզ էօլիւ պու՞մու տուր, – տէյի սիւալ իյլէտի։

Ժան Բընօ էօլիւնիւն եանընա եագլաշաը,

—Էվվէթ պու տուր, – տէտի մէրգում, մէրգումէնին պիր եիւզիւնէ վէ պիրտէ հալէտ ալթուն եիւզիւք բարլամագտա օլան ոսլ էյինէ պագարագ։

նու, Թովմաճան աղայ բաղէ ֆիլիլ իսնաա էտէն, վէ թէվգբիրնա չը-գըշան մէմուրլար պիլմէմէքտէ մի՞ տիրլէր։

Իզմիտ պիտայէթ մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսինէ վագթ ու զէ մանը.յլա, իպրաղ օլունուպ, հաթ-թա, ալէլ ուսուլ, պէշ զրուշ գայ-տիյէսի ալընաբաղընա տայիր, զահ-բընտա մահքէմէնին ֆի 15 Թըշրի-նի էվվէլ սէնէ 97 Թարիխի (1) նը-բէրէ բէոդիէոէ պուլունան մար իւլ պէյան իպրանամէ յի, շահէոէ թեաղէղ սաֆթաթ.յլա իմզայամագ իչուն մէր-գում Լութֆիք Բաբազեան, սէ-նէի մէրդումէ քեանունի էվվէլի պիրինճի կիւնիւ Թարիխիյէ մի-վերրէխ տէյին սենէտինի շահատէ-թի քեաղիպէսի մուդապիլինտէ, ըիչվէթ (շահատէթի վագտա, շա-հատէթի քեաղիպէ օլմագ լազըմ կէլսէ վէ օղ պատտէ իւճրէթ տա-խի վէրիրմիշ օլսա պիլէ, օղ իւճ-ըէթէ թէչվէր ըէնկի վէրիրէմէզ) օղ-մագ իւզրէ ալտըղընը, վէ իպթի-տայը Թըշրինի էվվէլտէ իւչ իմզայը շամիլ օլտուղու, պիտայէթ մահ-քէմէսի հուգուգ տաիրէսինին մա էլ պէյան իլամը, վէ իշարէթի ըէսմիյէսի իլէ սապիթ օլան մէղ-քիւր իպրանամէնին միւպրէղ սէ-նէտ Թարիխինտէն պիր գաչ կիւն էվվէլ եախտա սօնրա, եանի շէհրի քեանունի էվվէլին իլք կիւնէրին-տէ շահիտլէր Թարաֆընտան իմզա-լանտըղընը մէրդում Բաբազեան իսնատ իտէր, վէ ինատաթը վա-գտասընը միֆթէրիյաթը ալէնիյէ գապիլինտէն օլտուղու ումուրու միսէլլիմէտէն պուլունուր իսէ, արթըգ՝ իսնատաթը վագտանը-քիզպի մահղ օլտուղունու վէ միֆ-թէրիյաթ գապիլինտէն իտուկինի անլայամամբ օլմագ պէհանէսիյլէ պէյանը մա՛զէրէթ էթմէք մէտու-օլսրմո՛։

Էֆէնտիի մուսիլէյհիմա հագ-ղը թանքեարագ՝ կէրէք ճէվապը էվվէլտէն, վէ կէրէք իշպու եուէէ ոէ-լուսէնին ճէվապընտան սարֆը նա-զար էտէրէք իսէ, պունտան տօ-յայը մէհիուն օլուրուղ, չայէտ ճէ-վապ վէրիրէր իսէ, օնտան տօյայը սախի մէհիուն օլուրա՝ իգթիզա ի-սէն ճէվապընը վէրիրիզ։

Մեէրեպէ հոէբոէբո շահանէրէն տաիրէ

ԱՐԹԻՆ ՄՕՍՏԻՃԵԱՆ

(Ճերէոէյէ Հէլրէ)

ՕՐՈՒՍԱՆ ԽՆԴԻՐ

Ա.

Վերջապէս չորս հինգ տարի ե-բաղներու մէջ դեգերելէ եաքը, Հայ ժողովուրդը հիմայ ուշթափ և յոգնաբեկ ինկած է։ Զորս հինգ տարի Հայ ժողովուրդը ծայրէ ի ծայր անհոգութեամբ և առանց խորհելու հետեւեցաւ այնպիսի վտանգաւոր և կորստաբեր շաւիղ-ներու մէջ, որոնցմէ յառաջ եկած նիւթական և բարոյական վնասնե-րու դարմանը, եթէ ոչ անկարելի, դէթ դժուարին է։ Այս դժուա-րութիւնը պիտի կրկնապատկուի, եթէ տակաւին ժողովուրդը իր սխալ-ները դիտնալէ եաքը, կամակորու-թեամբ կամ հպարտութեամբ լռէ և չխոստովանի թէ ինք իրօք յան-ցաւոր է այս աղետալի վիճակին մէջ, քանի մը ճնշէ՛ՆԷրու և ուիս-տեալ ընդանի թշնամիներու դիւա-հաւանութեամբ ականջ կախելուն համար։ Ամէն տեղ և ամէն տեղ պակսած չեն բաղդախնդիրներ, սուտերես ճիզուիթներ և դատար-կապորտներ, որոնք ամէն նուիրա-կան բան ոտքի տակ առնելով, մի-այն իրենց նուաստ շահուն և ցած կիրքերուն համար յաղուրդ տալ փորձած են, մեզի նման նշդեհ և ինկած ժողովուրդներու մէջ, ինչ-պէս որ «Թէրճէմանը Էֆքեար» անուն անարգ թերթը մեծ օրինակ մ՚է մեր աչքին, եթէ կայր չենք։

Բնական է օձը ի հարկէ կը թու-նաւորէ, գայլը կը յափշտակէ և երբէք տեսնուած բան չէ որ հօտի մը մէջ կատաղի գայլեր դրուին իբ-րեւ պահապան։ Բայց մենք օձը ծոցերնիս առնելու, գայն շոյելու, էրէ՞ՆԷԼՈ համար ոատանային պոչին փակելու չափ անբնական շաւղի մը մէջ կը գտնուինք։ Դիշեր ու ցորեկ գայլեր կը սնուցանենք, և անոնց ակռայները կը սրենք, որպէս զի ա-ւելի լաւ կարենան մեզ գիշատել և մեր տան հիմերը քակել։ Շա՛տ աղէկ, քանի որ մենք մեզէն մեր աչքերը կը փորենք, քանի որ մենք ստութիւնը աւելի կը յարգենք քան թէ ճշմարտութիւնը, քանի որ մենք մեծ ու պզտիկ առասպելներու և խենդ ու խելառ պատմութիւննե-րու աւելի յարգ ու պատիւ կ՚ըն-ծայենք քան թէ իրողութեանց, ապա ուրեմն գանգատելու իրա-ւունք չունինք ամենեւին, ապա ու-րեմն մեր այսօրուայ ողորմելի վի-ճակին վրայ ողբալ պէտք չենք, քանի որ – լաւ մտածեցէք – մենք ինքներս ենք մեր այս ողորմելի վի-ճակին բուն պատճառ։

Եթէ այսպէս պիտի շարունակենք – ինչ որ հաւանական է արդէն, քանի որ կարգ ու կանոնի մտնելու երբէք նախանձախնդիր չենք գբա-նուիր – մեր վիճակը օրէ օր աւելի պիտի վատթարանայ և աղէտներ երբէք պիտի չպակսին մեր գլխէն։ Ամէն բան, ամէն երեւոյթ կը ցու-ցընէ որ մենք երազատես (իւլիւ-զիոնիսթ) ժողովուրդ մ՚ենք, և հաշուելու, քննելու, դատելու շատ արժէք չենք ընծայեր։ Միշտ ան-կարելին կը հետեւինք, վերացա-կանութիւնը կը սիրենք, և անհը-նարը գտնելու համար կոկորդնիս կը պատռենք և գլուխիս կը ճա-թեցընենք։ Եթէ մէկը ըսէ մեզ թէ «կատուն երէկ գիշեր թռեցաւ» անմիջապէս կը հաւատանք, և եթէ ուրիշ խենդ մ՚ալ ըսէ որ «ուղտը անցած օր կը խօսէր կոր» ապշելով զարմացումիս կը յայտնենք, և ա-սանկ բանի մը վրայ չհաւատացող-ներն ալ կը հալածենք «ազգատեաց հայրենատեաց» և այլն անուանե-լով զանենք։ Եւ ի՞նչ կը կարծէք, միթէ մեր ամենօրեայ ընթացքը մեր այս ըսածէն աւելի կամ պա-կաս տարբերութիւն մը ունի՞, մի սրդողի՛ք, եթէ ըսեմ որ մենք ստէպ անանկ բաներ ալ կ՚ընենք որ «կա-տուին թռելուն» և «ուղտին խո-սելուն» հաւասար շատ ոչինչ բան մ՚են անոնց քով։ Մենք խօսքով լուսաւորեալ ենք, ազատասէր ենք, մարդասէր ենք, օրինասէր ենք, յառաջդիմասէր և այլն ենք, այս իրաւ է։ Բայց գործով, իրապէս ըսելին, օրինաց և յառաջդիմու-թեան մեծ յարգ չենք ընծայեր։ Լուսաւորեալ ենք, սակայն ըսելը քա-րոզողները կը նախատենք. ազատ-ութ ենք, բայց ազատ խորհող և ազատ խօսողը միշտ կը հալածենք. մարդասէր ենք, մինչդեռ տակաւին մենք թողունք մեր ընկերը, մեր ազգակիցը, մեր գաւակները ան-դամ չենք սիրեր, և կրնամ ըսել որ մենք ինքզինքնիս անդամ չենք սիրեր, քանի որ չենք դիմեր այն աղբիւրներուն՝ որոնցմէ միայն կրնայ ծնունդ առնուլ մեր փրկութիւնը. ասիկա կրնայի քանի մը օրինակնե-րով ապացուցանել, եթէ չվախնայի ձանձրոյթի տալէ։

Իրապէս մենք ալ շատ անգամ չենք գիտեր թէ ինչ ենք և ինչ կ՚ընենք, եւ ազգութիւն մը կաղ-մելու տեղ, ինչպէս որ արժան է, մարդերու զանգուածի նման բան մը ըլլալ երեւելու վիճակին մէջ կը գտնուինք։ Բայց ասոնք համ զայս։

Նախ և առաջ կը տեսնեմ որ մեծ ու պզտիկ հանգուամ մը չու-նինք, և կամ թէ երբէք հա-մգուամի մը չենք հետեւիր, հապա հովը ո՞ր կողմը փչէ նէ հոն կը դառ-նանք ծխնելոյզներու վրայ գբա-նուած թիթեղեայ աքաղաղներու և դրօշակներու պէս, կը տեսնեմ երկ-ըրդ որ ամենեւին նպատակ մը չունինք այսինքն հազարաւոր կէս-կէս նպատակներ ունինք և այնքան տկար ենք որ պարագային և տեղ-ույն համեմատ միշտ զանոնք կը փո-խենք, կը բաւէ որ մեր աչքին խա-բուսիկ բան մը շլացնէ և մեր ա-կանջին անուշ խօսք մը հնչէ, կը տեսնեմ երրորդ որ ազգային զգա-ցում ըսուած բանն ալ քիչ կայ մեր մէջ, իրաւ է որ զգացում մը ու-նինք, բայց ատիկա ալ տեսակ տե-սակ է, մէկը Ֆրանսացիի պէս կ՚ըզ-գայ իր ազգին վրայ մեր մէջ, միւս անկլիացիի նման, և երրորդ մ՚ալ իտալացիի նման։ Կը տեսնեմ չոր-րորդ որ յատուկ կրօնքի կամ ե-կեղեցւոյ ալ չենք հետեւիր, թէև անուամբ Հայաստանեայց եկեղեց-ւոյ զաւակներ ենք, ամենքիս ալ մէյմէկ կրօն կը ստեղծենք մեր քմաց համաձայն և մեզի յատուկ բայց ո՛չ ներքին համոզմամբ այլ ի ցոյց և կամ առ ի շահախնդրու-թիւն։ Ամենէն ասիկ է որ մեր մէջ պապականութիւնն, բողոքա-կանութիւն, և անհաւատութիւնն մուտ գտած ըլլալէ զատ, մեր Հա-յաստանեայց եկեղեցին ալ իր մէջ միութիւն չունի, եկեղեցւոյ ներ-քին էական մասը մէկդի մնայ, որ-տաքին արարողութիւնները, ծէ-սերը, և այլն գոնէ միօրինակու-թիւն չունին ամենեւին, ամեն քա-հանայ իրեն սովորութեան յատուկ արարողութիւններ կամ ծէսեր ու-նի, երբեմն Պօլսոյ եկեղեցիներու մէջ կատարուած արարողութիւն Իզմիրի եկեղեցիներու մէջ հեռքը անգամ չտեսնուիր և կամ թէ Վա-նի եկեղեցիներու մէջ կատարուած արարողութիւն մը Էջմիածնայ մէջ և կամ Ռուսիոյ ուրիշ քաղաքնե-րու մէջ չկատարուիր, և ասոր նման ուրիշ խել մը անկարգութիւններ զորս յոյժ երկար կը թուի մեզ մի առ մի թուել։ Ապա ուրեմն երբ մեր եկեղեցին որ իբր թէ Հայ ժո-ղովրդեան միութեան նեցուկն ու կեդրոնն է, ինքն իր մէջ միու-թիւն չունի գոնէ մասամբ, դիւրին է մակաբերել թէ ո՞ր ատաիճան ազդեցութիւն կ՚ունենայ հոգեւո-բապէս և կամ բարոյապէս ժողո-վրդեան վրայ, կը տեսնեմ հին-գերորդ որ մենք լեզուի միութիւն ալ չունինք, դոնէ լեզուն մեր միու-թեան գլխաւոր կապը և մեր ազ-գութեան մէկ մեծ նշանակը ըլլալ պէտք էր, բայց դժբաղդաբար այս ալ մեր վերը թուածներուն պէս ջարդ ու բուրդ վիճակի մէջ է, և կրնանք ըսել որ որքան Հայ այն-քան լեզու ունինք, որքան գրա-գէտ կամ հրէա այնքան ալ սճ. վեցերրորդ կը տեսնեմ որ հայրե-նիք մը ունենալու վրայ ալ տակա-ւին համամիտ չենք իրարու, տա-կաւին մեր գրողները չկրցան որոշ սահման մը տալ մեր բնիկ երկրին և անոր անունը զուտ «Հայաստան» կոչել, ոմանք «քրդահայաստան» և կըսեն, ոմանք «Մարահայաս-տան» և այլք ևս կը պնդեն թէ ա-մենեւին հայրենիք մը ունեցած չենք, այլ արագիլներուն պէս ի բնէ անտի ամուռ ձմեռ տեղ փո-խած ենք։ Ահաւասիկ մեր ներկայ վիճակը կարճառօտ, և ահա՛ ին-չու համար զանգուած ըսի քիչ մը առաջ։ Գալով ապագային, կրնանք ըսել որ մենք ապագայ չունինք և չենք կրնար ունենալ, թէև խելա-գիները կոկորդնին պատռեն ամեն օր թէ մենք ֆոռուր և ֆալբա ա-պագայ մը ունինք։ Ո՛չ մեր անց-եալը և ո՛չ մեր ապեսայի ներկայն կրնան մեզ երաշխաւորել որ ան-պատճառ մենք ապագայ մը կը-նանք ունենալ։ Ժողովուրդ մը ստու-գիւ ապագայ կամ ապագայի մը յոյս ունենալու համար, շատ մը հանգամանքներ ունենալ պէտք է իր ներկային մէջ, որոց գլխաւորին բացակայութիւնն աւելի ճարտասան քան զոր ինչ կրնանք մենք ըսել յայտմ։ Ցորեանը պարարտ հողի մէջ կը ցանեն որ բուսնի և ոչ քարերու կամ փուշերու վրայ, մենք, ներսի մեզ ըսել, ինչ որ կը ցանենք քա-րերու ու փուշերու վրայ կը ցա-նենք և կ՚երթանք հանգիստ խըղ-ճով կը պառկինք քիչ օրէն հնձե-լու յուսով։ Ահաւասիկ մեր ապա-գային հիմերն ալ այնպէս տաղի և ջուրի վրայ և եթ դրուած են։ Եւ եթէ կարելի որ տապի և ջու-րի վրայ չենքեր շինուին ու դիմա-նան, այն ատեն մենք ապագայ մ՚ունենալն ալ կարելի կ՚ըլլայ։ Ա-պագայն շատախօսութեամբ չ՚ըլ-լար, այլ աշխատութեամբ, գոր-ծով, առաքինութեամբ, ճշմարիտ կրթութեամբ, բարին ու չարը որո-շել, և չարն պատժել ու բարին վար-ձատրելով։ Ասանկ բան մը ըրած ունի՞նք մենք երբէք, գրեթէ միշտ պատժուողը բարին է մեր մէջ, հա-լածուողը ճշմարիտ կրթութիւնը, և թուք ու մուր կրողը առաքինու-թիւնը։ Մեր այս բաներուն մի յայտնի և կենդանի ապացոյց է «Թէրճէմանը Էֆքեար» կոչուած թերթին մեր մէջ յառաջդիմութիւն գտնելն, թերթ մը՝ որ բուի մը պէս ազգին տան փլատակներուն վրայ կանգնած է իր տունն, և որոյ երեսէն տեսնուած անհամար ֆլաս-ներն մարդկանին կը քննէ և կը նկա-րագրէ այս օրերս «Մէճմուայը Հա-վատիս»։

Այլ թէ ինչպէս կարելի է առաջն-առնուլ այն սոսկալի ապագային որ կ՚սպասէ մեր ազգութեան, և որ կորուստ կ՚սպառնայ Հայութեան դէմ՝ կարևորագոյն կէտ մ՚է ա-պաքէն այս որ չպիտի վրիպի մեր ուշադրութենէն. այս անգամ չա-րիքն իր մերկութեամբն մեր ընթերցողաց ներկայացնելով կը բա-ւականանք, ուրիշ անգամ մ՚ալ նորա դարմաններուն վրայ խօսելու խոստմամբ։ — Ի վերատեսութիւն ուրեմն։

Ց. ԲԱԲԷԼԵԱՆ

ՆԷՎԻՑԷ

ԵԱՆԱՆ ԹԷԱԹՐՕԼԱՐ

Հարիւ, զանն իսէրսին քի թէ-աթրօլարտան հալէա խըրսընը ալ-մամշ տըր. կէչէն հաֆթա զար-ֆընտա Բէթէրսպուրկտա գըշ թէ-աթրօսունուն միւհթէրէք օլտու-ղունու պիր թէլէկրաֆնամէ խա-պէր վէրիրմիշ օլտուղու կիպի, ախ-իրէն թարաֆընընդա վասըլ օլան էվ-ըօբա ղազէթալարը, Ալժէր թէաթ-ըօսու իլէ Մարսիլիանըն Բալէ-տը-Գրիսթալ նամ թէմաշակեահընընն տախի ալէվլէրէ գուրպան կիթ-տիքլէրինի խապէր վէրիեօրլար։

Ալժէր թէաթրօսու Գրաոն թա-պիր օլունան մէյտանընն իւզէրինէ պուլունմագտա օլուպ, Մ. Ճասը-ըօ վէ Բօնսար նաման մէշհուր գալ-ֆալարընն մարիֆէթիյլէ դայէթ կիւ-զէլ սուրէթտէ ինչա օլունմուշ իտի. մէզքիւր թէաթրօնուն եիւզիւ 30 մէթրօ ուզունլուզունտա օլուպ, վէ իւզէրլէրի սանէմէր իլէ թէզեին գըլընմըշ սէքիզ մահէլլինտէն իչէ-րի կիրիլիր պիւյիւք պիր գաբուսու վար իտի. իչպու թէաթրօնուն իչ թարաֆը աչըգ կիւլ բէնկինտէ օ-լուպ, պիր շօղ մահէլլէրի եալտըզ-լանմըշ վէ գըրմըզը դասիֆէլէր իլէ թէզեին գըլընմըշ իտի. սալօնունտա 1534-ի աշնան օթուրաճագ մահէլլ պու-լունմագտա, վէ սէյրճիլէր իչին-տէ իքի թէնէզզիւհանէլէր մէվ-ճուտ օլուպ, պունլարընն պիրիսի խասէթէն սիկարա իչէնլէրէ թախ-սիս գէլընմըշ իտի։ Մէզքիւր թէ-աթրօտա Տրամ, Օբէրա վէ Գօմէ-տիա օեունլարը իճրա օլունուր, վէ մէսարիֆաթընա մուավէնէթ օլմագ իւզրէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան սէնէվի պիր միգտարը մուայէնէ մէպլաղ իթա օլունուր իտի։

Մէզքիւր թէաթրօնուն եանկը-նընընն սէպէպի նէ իտուկի հալէա անլաշըլամամըշ իսէ տէ, եանկընընն չէնտատան զուհուր իյլէտիկի, վէ զարար զիեանընն 2 միլիոն ֆրանգա գարիպ օլուպ, պունուն քեամիլէն սիկուրթա ալթընտա պուլունտուղու անլաշըլմըշ տըր։

Մարսիլեանընն Բալէ-տը-Գրիս-թալ նամ թէաթրօսու տախի, շէհ-րի մէզքիւրուն պաշըճա սօղաղը օ-լան Գանընպիէրին իւսթ թարա-ֆընտա վագը Ալէ Տը Մէյլհան նամ մահէլլտէ պուլունմագտա օ-լուպ, իչինտէ էքսէրիեա գաֆէ-շանթան օեունլարը իճրա օլունուր իտի։ Մէզքիւր թէաթրօնուն իչէ-րիսի իքի իւչ պին քիչի ալմաղա միւսայիտ սուրէթտէ կէնիշ, վէ վա-սի օլուպ, սալօնու ոէօրթ քէօշէ պիշիմինտէ պուլունմագտա, վէ կիւզէլ այնալար էթրաֆընը գաբ-լամագտա օլուսգլարը կիպի, թավ-ընը վէ լօճալարընն էօնիւ տախի գըբ-մըգը պօեա վէ եալրըզ իլէ թէզ-եին օլունմուշ իտի։ Գըշ մէվսիմին-տէ մէզքիւր թէաթրօտա վէրիրէն պալօլար Մարսիլեանըն էն կիւզէլ պալօլարը ատտ օլունմուշլար տըր։

Բալէ-տը-Գրիսթալ մարտըն 17 ինճի կիճէսի լուպիեաթ հէնուզ պիթմիշ օլուպ, օեունճուլար բու-պալարընը կիյինմէքտէ օլտուգլարը էնատէ թութուշմուշ, վէ եանկընն չէնանընն թէզեինաթընընն պիրինին ալէվլէնմէսիյլէ զուհուր իյլէմիշտիր։

Վուգու պուլան խասարընն մէգ-տարը իւզէրինէ մաալիմաթըմըզ եոգ իսէ տէ, պինանընն պիր թա-ֆընընն գուրթարըլմասընա մու-վաֆֆագ օլունապիլմիշ իտուկինի Բըթի-Մարսէյէ եազըեօր։

ԱԶԴ

Հայոց Տնտես. Միութեան կանո-նագրի ծրագիրն քննելու եւ նոր ծրագիր մը ներկայելու պաշտօնով նոյն Միութեան ընդհանուր ժողո-վէն կազմեալ Քննիչ Յանձնախում-բը, նկատողութեան առնելով գոր-ծին կարևորութիւնը, իւր քննու-թիւնը կատարելէ յառաջ ազգային լրագրաց միջոցաւ, անցեալ փե-տրվար 27ին, հրաւէր մը կարդա-ցած էր թէ՛ Միութեան ընկերաց և թէ այն Ազգայնոց, որք սոյն ըն-կերութեան յաջողութեան նկատ-մամբ օգտակար խորհուրդներ ու-նին, որ հաճին զայնս գրով և ի-մամբ օգտակար խորհուրդներ ու-նին, որ հաճին զայնս գրով և ի-րենց ստորագրութեամբ հաղորդել մինչև մարտ 15, առ Յովհաննէս Կիւմշեան, Ղալաթիա Մէհմէտ-Ալի բաշա խան թիւ 20։

Բայց, Յանձնախումբս ցաւօք նը-կատելով թէ մինչև ցայսօր և ոչ մի անհատի կողմանէ ո և է խորհուրդ հաղորդուած չէ առ ինքն, իւր վերջին նստին մէջ հարկ և օգտա-կար դատեց յիշեալ պայմանաժամն երկարելով վերստին հրաւէր կար-դալ, որ Միութեան յաջողութեան նախանձախնդիր Ազգայինք, բա-րեհաճին այս մասին իրենց օգտա-կար խորհուրդներն գրով և իրենց ստորագրութեամբ հաղորդել վէ-րոյիշեալ հասցէին մինչև ներկայ մարտ ամսոյ 31։

15 մարտ 1882 — Ի Դիմաց Ղալաթիա Հայոց Տնտես. Միութ.

Քննիչ Յանձնախմբի

Յովհաննէս Կիւմշեան

(՝) Մէզքիւր պիտայէթ մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսինին 15 Թըշրինի էվվէլ 297 Թարիխինտէ Թանզիմ օլունմուշ տուր քի, չու հիսապլա, իպրանամէնին դայռիյէսի իլամըն եէվմի Թանզիմինտէ վերիմիշ տիմէք օլուպ, հալ պու քի, չէհ-րի իլուլտա, եանի իթիրազը ալէլ հէօքմ ագեպլինտէ մահքէմէյէ Թադիմ օլուն-տուղու եինէ մահքէմէնին իլամը միԹա-լասընտան անլոշըլմագտա տըր։

ԻԼԱՆԱԹ

—

Այլբենը տայիրէեէ մէնուշպ պուլունան քիրէճճի վէ խօրասանճը քէթխիւտասընը միւհրիւ զայպ օլմուշ օլսուղունատան, պուլան զաթը սէվապընա, մախպասմըզա իրսալէ հիմմէթի ըէճա օլունուր։

—

ԱԶԴ

Ցայտնի է Արգոյ Հասարակութեան թէ՝ Հոգաբարձութիւնս բաւական տեսնէ ի վեր Ազդ. Հիւանդանոցի մէջ կոչկի «Արհեստարան» մը հաստատած է, ուր ամեն տեսակ ընտիր և ձեւաւոր կոշիկներ մասնաւոր խնամք կը պատրաստուին։

Մեծարգոյ Հասարակութեան դիւրութիւն մ'ընծայելու նպատակաւ Հոգաբարձութիւնս այս անգամ Մեծարգոյ Համբարձում աղա Տէօյլուճեանի հետ կարգադրութիւն մ'ըրած է, որոյ համաձայն «Արհեստարանի» մէջ պատրաստուած կոշիկները այսուհետեւ պիտի վաճառուին Մահմուտ բաշա ճատէսի թիւ 211 խանութը՝ որուն ճակատը Հիւանդանոցի անունը կը տեսնուի։

Ուստի, Հոգաբարձութիւնս ներկայս Արգոյ Հասարակութեան ծանուցանելով՝ հրաւէր կը կարդայ բոլոր Ազգայնոց որ բարեհաճին դիմել յիշեալ վաճառատեղին, որով ըստ ամենայնի գոհ պիտի ըլլան թէ կոշիկներուն ձեւին և դիմացկունութեան և թէ գնոց չափաւորութեան կողմանէ, և որով սա գերազանց առաւելութիւնն եւս պիտի ունենան թէ՝ Ազդ. Հիւանդանոցի նիւթական նպաստ մը և «Արհեստարանի» մէջ աշխատող սրբ տղայոց ալ քաջալերութիւն մը ըրած պիտի ըլլան։

—

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Հրատարակեցաւ Նորայրի Գաղղիերէն–Հայերէն բառարանին առաջին մասն, որ կը բովանդակէ A—H գլխերը, թղթակազմ, ի գին 128 դահեկան արծաթ։

Մասնաւորապէս կը խնդրուի թերթ թերթ գնող արգոյ անձերէն, որ Բառարանին 15րդ թերթը, յորում կարեւոր սրբագրութիւն մը եղած է, բարեհաճին անյապաղ վերադարձնել Գրէնկեան, Գուտֆեան և Վայս գրատաճառաց։ Կրկին ապագրեալ թերթը փոխարէն պիտի տրուի ամենուն ձրի։

—

ՂՈՒՆԻԷԹ ԻԻԼ ԼՈՒՂԱԹ

Պէհէրի (32) սահի ֆէտէն իպարէթ օլմագ իւզրէ թախմինէն գբրգ ֆօրմասան մուրէքքէպ վէ գբրդ պին լուղէթի միւհիմ վէ պուլունմագ իւզրէ ճէմ ու թէրթիպ խորմէքտէ օլան իշպու լուղէթին իքինճի ֆորմասը տախի չբգտր. սայիր ֆորմալարը տախի պիր սիւրաթը միմբինէ իլէ բէյ տէր բէյ նէչր օլունճագ տրը. թէքմիլ ապօնէ խթանպօլ իչին 54 վէ Թաշրա իչին 74 վէ պիր ֆորմասը 2 զրշ. տուր։

Տէբզիթօսու օլան Պապը Ալի ճատտէսինտէ քիթապճը Առաքել էֆէնտինին (46) Նիւմէրօրա տիւքքանը իլէ Պէյօղլու քիթապճրաբընտա տախի ֆիրուխթ օլունմագտր։

Ապօնէ օլմագ խթէյէնէրին, միւմիլէյհ Առաքել էֆէնտի տիւքքանընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

—

Պունատան էվվէլ թապ օլունան Տիւթուրուն տէօրտիւնճիւ ճիլտինտէն մէվճուտու գալմատըղընատան, ֆիեաթը օլան էլլի զուրուշատան սէքիզ տօգուզ սիմ մէճիտի. եէյէ գատար չբգմբէ լաը, պու քէրրէ իքինճի տէֆա օլարագ միւքէմմէլ ուրէթտէ թապ վէ թէճլիա օլունարագ, էլլի զուրուշ ֆիեաթլա Պապը Ալի ճատտէսինտէ քիթապճը Առաքել էֆէնտին 46 Նիւմէրօրա տիւքքանընատա ֆիրուխթ օլունմագտա տրը։

Տիկէր պիրտէն իչէ գատար ճիլտէրի իլէ տէօրտիւնճիւ ճիլտին զէյլի տախի տիւքքանը մէզքիւրտէ էհվէն ֆիեաթլա ֆիրուխթ օլունտուղու իլան օլունուր։

—

ՃԷՆԱՊՀ ԱՇԳ

Սապգէ զաղէթամզը մուսավիլի Թօլայեան էֆէնտիին թէրճէմէսի օլաուղու հալտէ, ֆրանսըզճասը ալթը ճիրատէն միւրէթթէպ օլան իշպու կիւզէլ վէ միւֆիտ հիքեաեէ. նին պիրինճի ճիլտի, պու քէրրէ Մէճմուաեը Հավատես մախպասընատա թապ իտիրմիշ, վէ սայիր ճիլտէրինին տէ բէյ աեր բէյ մէվզբի ինթիշարէ վազը տէրտէսթ պուլունմուշ տուր։

Իշպու հիքեաեէնին տրթը ճիլտի նէֆսի Ֆրանսատա 20 չէր ֆրանգա տախրըմագտա օլաուղու հալտէ, մինէթթիմիզին էհլի մէրազընա պիր սուհուլէթ վէ խըզմէթ օլմագ իչին, Թիւրքճէ թէրճէմէսինին 6 ճիլտի 72 զրուշա սախրըլաճազը, վէ իշպու հիսապ իւզրէ, իլք ճիլտի 12 զրուշ պէտէլ իլէ. Իսթանպօլատա վէ Պէյօղլուսատա հէր քիթապճը վէ զաղէթա սախման թիւթիւնճիւ տիւքքանարընատա, վէ Իսթանպօլատա Սուճու Պօղոս աղա իլէ պազը զաղէթա սախրըճըլարընատա պուլունտուղու իլան օլան օլունուր։

—

ՖԷԼԷՔ

Պու բիսալէյի միւֆիէէնին իքինճի ճիւզի եարընքի կիւն նէչր իտիլէճէք տիր։

Պու իքինճի ճիւզինէ մէզբիւր Գայսէրիյէեէ տայիր պուլունան թօհաֆ պիր հիքեայէնին տէվամընատան պաշգա, պիրտէ ՏԷՖԱԹԻՐԻ ԹԻՃԱՐԷԹ սէրնամէյի պէնտ պաշլանմըշ օլաուղունատան, զանն իտէրիզբի, էհլի թիճարէթատէն չօգլար, պիլ իսթիֆատէ մէճմուան օլաճագլար տրը։

ՇԷԼԱԹ ՄԱ. ԻԽԹԱՐ

1. Իշպու բիսալէ բէյ տէր բէյ նէչր օլունարագ, պիր սէնէ իչուն 24 ճիւղ իթիպար օլունուր։

2. Ապօնէ պէտէլի սէնէվի իչ տաէտ սիմ մէճիտիեէ օլուպ, ալթը այլըղը բէշնի ալընը։

3. Նիւսխէսի էլտէն իչ զուրուշա սախրըլը։

4. Մահալլի թէվզիի Իսթանպօլ քէօփրիս պաշընատա Վասիֆ Սուլթան խանը իթթիհալնտէ 4 նիւմէրօլու Բիթանպազարի Օսմանի տիր։

5. Թաշրարար իչուն բօսթա իճրէթի միւէլլիֆնէ այնա տիր։

6. Զէվտիթ քիթապէթքէրվէրան վէ համիեէթմէնատան թարաֆընատան իշպու բիսալէ միւհիմմէթ. Թընատան հանկը թէֆէրրուպ տրը իսթէնիլիր իսէ մէսարիֆինի հիմմէթի իթիարքան 400 տակա այրընա թապ էթտիրիլիպ, զավապընատա գիրրի ճէմիլի եատա իտիլէճէք, վէ 100 տաէտի տախի քէնտիսինէ վէ ռիլէճէք տիր։

7. Սէնէլիք ապօնէ օլանարա այրը պասբլմըշ թէֆէրրուպանընը իսթէտիկի նէվինատէն պիր տտէտ մէճճանէն իթա իտիլէճէք տիր։

8. Կէրէք էրմենիճէ կէրէք էրմենի հուրուֆթըյա Թիւրքճէ մէպահիսի միւֆիտէյի միսթատսէնէ իրսալ իտէն մէտարիֆչինատանընը իսմի, էսէրի իլէ պէրապէր տէրճի սահիֆէ իտիլէճէք տիր։

9. Ապօնէ եաղբյմագ արզու իտէն զէվտիթը քիրամրն Պէօեիւքեէնի խանատա իւսի գամատա 39 նօ մէրօլու օտաեա միւրաճատի /թ. մէլերի, վէ մէքմուպարընը տախի Յուվհաննէս Յ. Պալըճեան խմինէ օլարագ զիքր օլունան օտաեա իրսալի լեազըմ տրը։

10. Մէզբիւր օտատա հէր նէվի էվրագը տատվիյէ, թիւճճարիյէ վէ տէֆթիրիմուհասէպէ, վէ վաղապը տարէյի միթէնէվվիա եաղբյրը, մամաֆիհ Ֆէլէքի ապօնէլէրինէ պու ճէհէթիլէրտէն տօղեր խուսուսի իրրամլար օլունուր։

—

Յ. ԵՂՄԷՆԻՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ

Դերչակ է Թարգմանչաց Խաղց

Պատիւ ունին ծանուցանել մեծարգոյ Հասարակութեան որ իրենց մեթերանոցը այժմ փոխադրած են նոյն փողոց 108 թիւը. այս առթիւ կը ծանուցանեն նաեւ որ Դաղղիոյ և Անգղիոյ երեւելի տուներուն առաջին տեսակ ազնիւ կերպասներ ապագրած են յառաջիկայ գարնան համար, և ժամանակիս յարմար կերպով իրենց դիմողներն գոհ ընել կը խոստանան։

ՊՈՒՐՍԱՏԱ ՕԷՏՏ–ՊԱՇԸՆՏԱ ԼՕԳԱՆԹԱՑԻ ՈՒՄՈՒՄԻՑԻ ՕՍՄԱՆԻ

Պրուսատա Սէատ–Պաշընատա վարդ Ֆընարը Պօղոս վէ շէրիքի Մկրտիչ Մուրատեան էֆէնտիլէր պիր միւքէմմէլ լօքանթա քիւշատ իմիշ օլուպ, կէրէք եէմէք, կէրէք եատթագ, վէ կէրէք լէվազիմատը սայիրէ տէ քէմալի տիւգպախ վէ դայրէթի իճրա օլունարագ, թէշրիֆէ բուղպէթ պուեուրան զէվատը, հէր վէճճ իլէ հօշնուտ վէ մէճմուն գալմըշարընա չարչրլաճաղը կիպին ֆիեաեէնճա տախի միմբին օլաուղու մէրթէպէ էհվենիյէթի կէօռթերիլճէկի, էհալինին մսրիւմատը օրմագ իւզրէ իլան օլունուր։

ՖԱՑԻՏԷԼԻ՝ ՊԻՐ ՇԷՑ

Համպուրկտա պուլունան միւսիւ Սամուէլ Հէքշէրին իգպալա տայիր օլուպ, վէ պու նիւսխէմբզտէ տերճ իտիլէն իլանը, զայէթլէ միւֆիտ պիր շէյ տիր։ Պու մաղազա, կէրէք պուրատա վէ կէրէք թաշրարարտա գանընմրշ օլան նիւմէրօրընը պէտէլլէրինի, հէմ բէք չարուգ սուրէթտէ, վէ հէմտէ քէմալի տիւգաթ վէ էսրար սագլաեարագ էտա կյէմէքտէ օլաուղունատան, զաղէթամզը գրաաթարաղպէթ իտէն զաթլարընը, պու կիւնքի տէրճ օլունան իլանա նազար պուլեուրմալարընը, բէճա իտէրիզ։

Նուսու տախի իլավէթէն պէեան իտէրիզ քի, մէզբիւր իլանընը իքրամյէեէլէրի էվվէլէրինտէ, 1 բագամըյլա պաշլաեան բագամիարը, էօնէրինտէ իշար օլունան իքրամլարը, գաչ պիլէթ գաճանաճաղընը պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

ԿԱՐՏ–ՎԻԻ

(ՊՐԻՎԹԷ)

ՏՕԳԹ. ՈՒԱՑԹԸՆ ԻՀՏԱՍԸ

Իշպու էէնի իհտաս իտիլմիշ օլան չէյ, դասքէթօ քէնարընա պէնգէր պիր նէվի տրնկլըգ տրը քի, բէք գօլայ սուրէթտէ ինսան ատնընա կէչիրէպիմէ քտէ տիր։

Պունուն խրամէթի վէ ֆայիտէսի, կիճէէրի ըշբգ իլէ եաղը եաղտնլար իլէ, եաղրն կիտնէչին գարշբընատա չալըշմագլրդա միհթաճ վէ մէճտուր օլանպար իչին տիր. չէօյէ քի, բշբգ կէօզէրինէ վուրարագ, կէօզէրի պօզուլմասընա սէպէպ օլմագ։

Բայիթ–խթըմզը տիքպպայի հազբգ սարընատան տօգթօր Մուհնուրի էֆէնտի, մէզբիւր տալընըզը կէօրտիքտէ զիեատէսիյէ թահսին իթտիքտէն պաշգա, խթիմալ իթտիրմէք իւզրէ տախի, շիմտիքի հալ եիկիրմի թանէ թալէպ էյլէմիշ տիր։

Մէզբիւր միֆիտ «վիզիէր» Գալաթատա, կիւմրիւք եաղընընատա վարդ Առատ խանընատա 14 նիւմէրօրա օտատա պուլունմագտա տրը։

—

ՊՕԵԱՃԸԵԱ ՎԷ ՀԻԶ ՊԻՐ ԹԷՐԹԻՊԱԹԱ ՄԻԻՀԹԱՃ ՕԼՄԱԳՍԸ

ԶԸՆ ԵՒԻՆ, ԻԲԼԻՔ, ՔԼԹԷՆ ՎԷ ԲԱՄՈՒԴ ՊՕԵԱՄԱԳ

Ֆամիլեալարին խթիմալի իչին իհտաս վէ էէրթիպ իտիլմիշ օլան պու պօեալար իլէ, ֆիսթան վէ էմսալի, վէ չօրտակ, վէ տանթէյա գօրտէլա վէ սայիրէ պօեանընա. պիլիր։

Մէզբիւր պօեալար իլէ, մէզբիւր չէ.ալէր, իսթէր եիւն վէ իսթէր իրէքտէն քէթէնատ. վէ բամուղատան օլունպար, չու տթիտէքի էէնքլէրէ պօեանապիլէճէքլէր տիր. աչբգ քէսթանէ բէնկի, գօեու քէսթանէ բէնկի, բուժ մաժէնթա վէ բուժ կրբնա թէմիյէ օլունան գբրմըզը բէնքլէր վէ բէմպէ բէնք, գօեու սինճապի բէնք, ալ բէնք, մաի մէնէքշէ բէնկի աչբգ մաի, գօեու մաի, գօեու ալ բէնկի, սիեահ, զէլթանի եէշիլ բէնք, աչբգ եէշիլ, սարը, վիշնէ բէնկի, ինճոյ բէնկի, վէ էրիք բէնկի։

Պու պօեալար տախի, Գալաթատա վագը Առատ խանընատա 14 նիւմէրօրա օտատա պուլունմագտա տրը։

—

AGENCE DE BANQUE ET DE CHANGE

ՀԻԶ ՊԻՐ ՇԷՑ Ղ.ԱՑՊ ԻԹՄԷՄԷՔ ՄԱԳՆԷՏԻՑԼԷ ԲԻԱՆԳՕԵԱ ՀԻՍՍԷՄԷՆՏ ՕԼՄԱԳ

Բաղպէթլու միւշթէրիլէրիմի մէճմուն (թմէք իւզրէ, թահթը թէէմինէ ալընմագ, 500 միլիոն ֆրանգ սէրմաեէսի օլան Ասիւրանս Ֆինանսիէր նամ շիրքէթ իլէ միւնասէպաթա կիրիշտիմ։ Մեզբիւր շիրքէթ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրարար վարթասընյա, հիչ տէյլի իսէ, հէր պիլէմին ֆիեաթը օլան 100 ֆրանգը թէէտիեէսինի թէէմին իտէր, վէ օ հալտէ, հէր հանկը ճէնս պիլէթ օլուր իսէ օլաուղունհիչ պիր ազչէ զայպ լթմէզ։ Մէզբիւր բանգօ պիլէթլէրինտէն վէճեախօտ բրօմէսրինտէն սաթըն ալմագ իսթէեէնլէրէ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրարար վասրթասրյա, պէհէրլինէ տէրհալ 100էր ֆրանգ թէէտիեէ օլունմագ իւզրէ, Բարիսին Ասիւրանս Ֆինանսիէր շիրքէթի պօնթարընտան պիր վէ եախօտ տահա զիեատէ լթմասընա հազըրըմ։

Պու պօնթար տա, պիր մըգտար Ֆրանսըզ էսհամը ուսումիեէսինին պիր մահկէլէ էմանէթէն գօնուլմուշ օլմասրյա, թէէմին իտիլմիշլէր տիր։ Պինանէն ալէնի մէզբիւր բանգօ պիլէթ վէ բրօմէսլէրինտէն վագը օլաճագ ազչէճէ քեաֆֆէտի զամար վէ զիեանը թէէմին իտէրիմ։ Հէր քէս, հիչ պիր շէյ զայպ լթմէէրէք, պէհէրիմ բանգօ պիլէթլէրիմ վէ բրօմէսլէրիմին իւզէրինտէ թալէլինի տէնէեէպիլիր։

Սէնէտէ ռէօրդ ռէՁա էօտրաը վէ էլէՁճէ օլան Մահմուտիէնան էրայլեէրինին 1870 սէնէսի էօտրաը.

Պինճիրբ իէՐԱՄԻԵԷԼԷՐ. — 200,000 ֆիօրին, 80,000 ֆիօրին, 12,000 ֆիօրին
Սէնէտէ էՁ ռէՁա էօտրաը վէ էլէՁճէ օլան Պաթ Կրան պուՁՁալըը էօտրաը.

Պինճիրբ իէՐԱՄԻՑԷԼԷՐ. — 150,000 ֆիօրին, 15,000 ֆիօրին.
Սէնէտէ ռէօրդ ռէՁա էօտրաը էՁՁէտէ օլան Ամէրիքա էսհամը.

Պինճիրբ իէՐԱՄԻԵԷԼԷՐ. — 40,000 ֆիօրին, 20,000 ֆիօրին.

Գալաթա, քէօբրիւ եագընընտա, Հալաճեան խանընտա Ն. 5

Ս. ԱՏԼԷՐ

COGNAC DE LA MAIS. CH. BAGIER & Cie DE COGNAC

ԱԼԷՅԱ ՎԷ ՍԱՀԻՀ ԷՍԿԻ ԳՕՆԵԱԳՏԱՆ ՁԻՇՆԻԵԱՊ ՕԼՄԱԳ ԻՍԹԷՐՄԻՍԻՆԻԶ

Շ ՊԱԺԻԷՍ Է ԳՕՄԲԱՆԻԵԱ

ՏՐ.

ԳՕՆԵԱԳ

ՆԱՄ ՄԷՇՀՈՒՐ ՖԱՊՐԻԳԱՆԸՆ ԻՄԱԼ ԻԹՏԻԿԻ ԳՕՆԵԱԳՏԱՆ ՏԱՑԻՄԱ ՍԱԹԸՆ ԱԼԸՆԸԶ

Պուլունուր չարապ վէ միւռքիրաթ սաթան պաշլբեա թիւճճար մաղազալարընտա, պիւֆիւք պազդալարտա, կազինօլարտա, օթէլլէրտէ վէ սայիրէտէ.

ՄէՁՁալէէ մահրուռեռ էՁՁէլ էեէլեռՁէլէրէ

ԶԷՐՎԱԹԻ ՎԷ ՖԱԶԷՍ. ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Գալաթատա, Ատա խանընտա

ԻԽԹԱՐ

Բիսյէթլու էհալիյէ իխթար օլունուր քի, ՏՕԳԹԷՕՐ ՏՐ. ԺՕՆԿՈՒՆ ԱՍԼԼԻՍ ՄՕՐԻՆԱ. ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ պուլտան պէօյլէ, եարբմշար Ինկիլիզ բինթօսու մըզտարընտա օլաուղունատան, չիչէլէր իչինտէ օլարագ սաթըլմագտա տրը։

Պիրէր չէյրլէք բինթօ օլարագ սաթըլմագտա օլանլարըն Թագլիտի եարբլտըզը կէօրիւմիլ օլաուղունատան, թօրլաթարընրմշը տրը։

ՄԷՅԶԻԻՐ ՏՕԳԹԷՕՐ ՏՐ. ԺՕՆԿՈՒՆ ԱՍԼԼԻՍ ՄՕՐԻՆԱ. ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ, Պէյ օղլուտա, Մ. Դանթիլկիւ Պրիթանիք նամ էճզախանէսինտէ, վէ Գալաթատա Ելիքէք գալարընընտա Մ. Վէլիչ վէ գումբանեասը աթիգ մահէլլինտէ Մ. Ժ. Դագօ էճզախանէսինտէ, վէ իսթանպօլատա Եէնի ճամիտ Մ. Մէզիքի վէ գումբանեասը մէրքէզ էճզա մաղազասընտա, վէ Մահմուտ բաշատա 49 նիւմէրօլու Մ. Անթոան Զօպան օղլու, վէ Եէնի–ճամի հավլուսունտա, 16 նիւմէրօլու Մ. Ժապ Արքեան էճզախանէլէրինտէ, վէ սայիր քեաֆֆէյի միւթէպէր էճզախանէլէրտէ սաթըլմագտա տրը։

Ասըլ ռճէնիօսու
ԷՕԺԷՆ ՄԻԴՈՒ

Գալաթատա, Պանգ Օթթոման աշաղը զաբուսու գարշըսընտա Ն. 2տէ

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԵՎՐՈՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Բարիս, 30 մարտ

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3%	83-30
» » 5%	117 40
Էսհամը Ամսուվիէ աշըլտը	12-62½
» » գաբանտը	12-55
1865 Իսթիգրազը	77-
1869 »	67-
1873 »	63
Բուսվէլի չըվէնտը. թահվիյա	51-75
Օսմանլը Պանգասը	769-37½
Դրէտի Լիոնէ	770
Բուս ֆոնտսու 3% (1877	-
Բուսիանըն Շարք իսթիգրազը	-
Իթալիա ֆոնտսու	89-
Մըսրը իսթիգ. պիրլէմիշ	349-37½
Իսբանէա խարիճի իսթիգրազը	97-7/8
Գամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-28

Բարիս, (Պուլվար) 30 մարտ

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3%	117-33¾
Էսհամը Ամսուվիէ	12-60

Լօնտրա 30 մարտ

Ինկիլիզ գոնսոլիտի	101-7/16
Էսհամը Ամսուվիէ աշըլտը	12-3/4
» » գաբանտը	12-3/8
1865 Իսթիգրազը	15-1/4
1869 »	13-5/8
1871 »	71-1/2
1872 (Պոնտի Թէզգօր)	25-1/2
1873 »	12-1/2
Տէվլէթի Ամէրիկին 1877 իսթիգրազը	83-1/4
Օսմանլը Պանգասը	20-3/4
Բուսիա իսթիգրազը 1873	84-
Մըսրը իսթիգրազը պիրլէմիշ	69-
» իմթիեազը (չըվէնտը.)	91-3/4
Տարբա ատնիեէ	69-1/2
Մըսրըն Բօչիլտ իսթիգրազը	89-
1877 Մաճարիսթան էսհամը	100-3/8
Գամպիօ Բարիզ	25-324

Վիէննա, 30 մարտ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիա	120-30
Բուվէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	24-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԼԸ

Էսհ. Ամ. մարտ 18 ազշմ. գբ.	13-22
» » մարտ 19 սպհ. ալ.	13-25
» » էն եիւքէք	13-22
» » էն աչաղը	13-25
» » Ասաթ 5 տէ	13-25
1863 Իսթիգ. (Մութօն) 6% ֆ.	-
1865 » » 6% ֆ.	68-
1869 » (Բինար) 6% ֆ.	63-
1872 » (Պօն տի Թէզգօր	22-
1873 » (Բինար) 6% ֆ.	60-
Բուվէլի չըվէնտրֆէր	50-75
Բէբօր զուրուշ	-
Հէվալէսիզ » »	45-
Ագչէ ֆայիզի %	9-

ԱԳՈՒՈՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6%	6-55
Սօսիէթէ ժէն 6%	5-30
Իսթանպօլ Պանգասը	9-15
Սօսիէթէ Օթթոման	4-10
Թրամվայ 3%	370-
Լավրիօմ (մատէն)	152-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՈՒԱՁԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 զրշտան	Ֆ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	110-06
Ֆրանսըզ ալթունու	87-25
Բոլ	90- 5
Դրիմից ալթունու	51-20
Պէհազ մէճիտիյէ	107-30
Մէթալիք	205-
Պէշլիք	208-
Ալթըըզ	125-10
Պագըր	680-
Գարպոն գայիմէսի գարիք	899-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ՈՒԱՁԱՍԸ

Էն եիւքսէք	925-
Էն աչաղը	923
Ասաթ 5 տէ	925-

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ